

[Christmas Møller.]

særlig ivrigt efter at danne Regering. Vi kan ogsaa godt forstaa, at Socialdemokratiet kunde være betænkeligt derved, men paa den anden Side vil jeg gerne fastslaa, at Socialdemokratiet kunde altsaa ogsaa efter Partiet Venstres Mening, om det havde villet, have dannet den nye Regering, og vi maa blot have Lov at haabe for Socialdemokratiet, at det ikke for stærkt kommer til at fortryde sit Nej. Og der er heller ikke parlamentarisk noget at sige til, saaledes som Forholdene formede sig med Venstres betydelige Valgsejr, at man, efter at Socialdemokratiet, saa chokeret det aabenbart var af Resultatet — Socialdemokratiet er jo nu engang ikke saa vant til Nederlag, som enkelte af os andre gennem Aarene er blevet det —, havde sagt nej, da henviste til den daværende højtærede Indenrigsminister, og den højtærede Indenrigsminister paatog sig jo Byrden. Jeg kan nu ikke helt være med til, saaledes som det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen og for Resten ogsaa Programerklæringen gør det, at give Udtryk for, hvilken umaadelig fædrelandskærlig Opræden man har udvist ved at danne Ministerium. Politik maa vel være den Opgave at prøve paa i saa vid Udstrækning som muligt at gennemføre sine Ideer, og saaledes som baade Det radikale Venstres og Det konservative Folkepartis Stilling var ved de Forhandlinger, der fandt Sted inden Ministeriets Dannelse, er der nu givet Regeringen en enestaaende Lejlighed til at vise, hvad Venstre vil. Nu har den foreløbig i Henhold til det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen vist, hvad vi alle vil, og vi venter altsaa, naar Forslagene efterhaanden kommer frem, at se, hvad Venstre vil.

De Forhandlinger, der fandt Sted i Ugen fra 30. Oktober til 5., 7. November, da Ministeriet blev dannet, indledtes med, at man spurgte henholdsvis Det konservative Folkeparti og Det radikale Venstre, om man paa Grundlag af det Flertal, som disse tre Partier havde her i Folketinget paa 75 Mandater — nu hører jeg altsaa, at Retsforbundet skulde være med; det er vel for at gøre Forvirringen en Smule mindre, kan jeg forstaa, at man har haft saadanne Planer —, vilde være med. Det synes som om det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen og for saa vidt ogsaa Venstre ved disse Forhandlinger var en Smule forundrede over, at Det konservative Folkeparti svarede nej, og ogsaa det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft synes at nære Forundring i saa Henseende.

Maa jeg i den Anledning sige, for det

første, at ingen, der havde fulgt Valgkampen, kunde være i Tvivl om, at vi mente, at det vilde være en daarlig Udgang af Valget, om man fik en Sammenslutning af de tre saakaldte borgerlige Partier; for det andet, at det er givet, at disse tre Partier hver for sig havde vendt sig imod Socialiseringen, men det var jo egentlig ogsaa det meste af det, de var enige om — jeg har i hvert Fald ikke noget Indtryk fra Valgkampen af, at Venstremænd var saa forfærdeligt enige med mig om meget andet. Jeg kan heller ikke sige, at jeg var enig med Det radikale Venstre i, at f. Eks. Forsikringsvæsenet skulde socialiseres, og jeg kunde nævne adskillige andre Spørgsmaal. Derfor var det fuldkommen klart, at disse tre ikke-socialistiske Partier havde ført deres Valgkamp saaledes, at det ikke dannede nogen reel Baggrund for et Samarbejde i Regeringen. Endelig vil jeg gerne fremhæve, at vi tror ikke, at det havde været formaalstjenligt, at vi straks efter, at der var dannet et antisocialistisk Flertal i Folketinget, havde dannet et Ministerium, der straks ved sin Start vilde være følt som et Ministerium vendt imod Arbejderklassen og store Dele af det danske Folk.

Vi svarede derfor, som det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen rigtigt sagde, straks nej til en saadan Henvendelse. Vi vidste særdeles vel, at Resultatet ikke var, saaledes som det ærede Medlem efter min Opfattelse sagde det, at der var kun de af ham nævnte to Muligheder tilbage. Der var to andre Muligheder efter min Opfattelse: den, at vi havde faaet en Venstre-radikal Regering eller en ren Venstreregering, idet der ikke kan være Tvivl om, at der paa en Række Omraader, i hvert Fald saaledes som Valgkampen blev ført, var stor Overensstemmelse mellem Venstre og Det radikale Venstre.

Det er da klart, at dette Syn paa, hvorledes Ministerkrisen maatte løses, skaber Forpligtelse for de i Forhandlingen deltagende Partier, og naar der saaledes fra flere Sider er peget paa, at det efter Socialdemokratiets Nej var rimeligt, at Venstre dannede den nye Regering, følger det af sig selv, at man ogsaa er pligtig at give denne Regering Tid til at fremkomme med sine Forslag, vise, hvad den vil, og give den, saaledes som jeg ved anden Lejlighed har udtrykt det, fair play, og efter tre Ugers Forløb er da Ministeriets Programerklæring den første politiske Tilkendegivelse, Folketinget har at tage Stilling til.

Inden jeg gaar over til Betragtninger angaaende Programerklæringen, vil jeg imidlertid gerne gøre nogle Betragtninger gæl-